

Posudek na rigorózní práci Mgr. Martiny Kozlerové

Bezdůvodné obohacení

Autorka předložila kvalitně zpracovanou práci na aktuální juristické téma, které bezdůvodné obohacení v českém právním prostředí představuje.

Autorka správně pochopila, že jednou z hlavních zásad přirozené spravedlnosti je, že se nikdo nemá na úkor druhého obohacovat; pokud se tak stane, je povinností obohaceného, aby toto obohacení vydal resp. vrátil. Bezdůvodné obohacení, jak autorka správně uvádí, se tak liší od odpovědnosti, v jejíž právní podstatě bývá vyžadováno protiprávní jednání a někdy i též zavinění; správně upozorňuje na odlišnosti u bezdůvodného obohacení.

Funkcí bezdůvodného obohacení je podle autorky jednak reparace a zvláště pak i prevence. Z historie československé právní úpravy dříve neoprávněného majetkového prospěchu se podává, že svého času byla touto funkcí i represe.

Autorka podává historický výklad právní úpravy bezdůvodného obohacení, upozorňuje, že již v právu římském existovali instrumenty, jak bezdůvodné obohacení vymoci. Za obecnou právní úpravu bezdůvodného obohacení autorka správně považuje občanskoprávní úpravu, která se uplatňuje v případech absence zvláštní právní úpravy. Již na tomto místě oceňuji výbornou autorčinu znalost odborné literatury, jakož i soudní praxe. Zajímavou a velmi aktuální otázkou konkurence vydání bezdůvodného obohacení a vydání věci z titulu vlastnického práva řeší s přehledem na s. 33 an., když mimo jiné konfrontuje názory Vaňka se stanoviskem J. Spáčila s přihlédnutím k judikatuře Nejvyššího soudu.

Otázky právní úpravy bezdůvodného obohacení autorka analyzuje i se zřetelem k novému občanskému zákoníku a kladně hodnotí, že nově se zakládá „actio generalis“ z bezdůvodného obohacení a striktně se uplatňuje princip subsidiarity bezdůvodného obohacení. Zajímá mě názor autorky k oprávnění státu k vydání bezdůvodného obohacení získaného na úkor neznámé osoby. Považuje takové oprávnění státu za potřebné a považuje za vhodné jeho zakotvení přímo v občanském zákoníku? Nevybočuje takové oprávnění státu svou povahou již z materie upravené občanským zákoníkem?

Autorka nepřehlíží ani sporné otázky promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení v občanskoprávních a obchodněprávních vztazích. Přehledně analyzuje publikovanou literaturu a uvádí některá relevantní soudní rozhodnutí vyšších soudů. K diskusní otázce zcizení předmětu obohacení třetí osobě se podrobně věnuje a řeší ho s dobrým juristickým vybavením.

Změny, které přináší úprava bezdůvodného obohacení v novém občanském zákoníku, hodnotí zásadně jako pozitivní, na druhé straně však nepřehlíží „formulační složitost a nepřehlednost nové právní úpravy“.

Uzavírám, že posuzovaná práce prokázala autorčinu způsobilost analyzovat důležitý soukromoprávní institut, jehož sféru aplikace nelze omezit jen na občanský zákoník, nýbrž má dopady i do jiných odvětví práva. Velmi dobrá znalost literatury a soudní praxe dovedla

autorku k zaujetí vlastních závěrů, dobře argumentačně podložených. Posuzovaná práce tak naplnila požadavky kladené na práce rigorózní, a proto jí doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 1. 11. 2012

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.